

Udviklingsforeningen

Ved Kooperationen,
Reventlowsgade 14, 2. th., 1651 København V
T. 33 55 77 30

BERETNING

og materiale til

ÅRSMØDE

Den 7. marts 2019

Hotel Opus, Horsens

INDHOLD

Dagsorden for årsmøde	side 3
Forretningsorden	side 4
Udviklingsforeningen - aktiviteter i 2018	side 5
Regnskab 2018	side 18
Fastsættelse af kontingent for 2020	side 30
Valg af bestyrelsesmedlemmer	side 30

DAGSORDEN

01. Konstituering af årsmøde
 - a) Vedtagelse af forretningsorden
 - b) Valg af dirigent
02. Beretning ved formanden
03. Regnskab 2018
04. Fastsættelse af kontingent for 2020
05. Valg af bestyrelsesmedlemmer for en 2-årig periode
06. Indkomne forslag
07. Eventuelt

FORRETNINGSORDEN

1. Årsmødet vælger dirigent.
2. Årsmødets forhandlinger ledes af dirigenten.
3. Alle afstemninger foretages ved håndsoprækning, medmindre dirigenten bestemmer anden afstemningsform, eller mindst 25 stemmer forlanger skriftlig afstemning.

Ved afstemning gælder simpel stemmeflerhed, dog kræves ved ændring af vedtægterne, at beslutning herom vedtages med 2/3 af de afgivne stemmer. Såfremt dette ikke opnås, men der dog er flertal, kan vedtagelsen om vedtægtsændring ske på et nyt årsmøde ved simpel stemmeflerhed.

4. Årsmødet vælger et stemmeudvalg på 3 medlemmer, som bistår dirigenten ved afstemninger.
5. Til formforslag, dvs. forslag
 - 1) om sagers afvisning
 - 2) om sagers udsættelse
 - 3) om udvalgs nedsættelse
 - 4) om debattens afslutning
 - 5) om forslags tilbagetrækning
 - 6) om en sags genoptagelse osv.kan ikke stilles ændringsforslag
6. Hovedforslag og ændringsforslag kan ikke indleveres efter, at afslutning af debatten om det først foreliggende hovedforslag er vedtaget, medmindre årsmødet vedtager at åbne debatten på ny.
7. Hovedforslag og ændringsforslag skal indleveres skriftligt til dirigenten sammen med oplysning om navn på forslagsstilleren og den virksomhed, han repræsenterer.
8. Ved sekretariatets foranstaltning udarbejdes referat over årsmødets forhandlinger. Referatet skal indeholde de trufne beslutninger og et sammendrag af den førte debat samt angive nøjagtigt resultat af afstemningerne.

Referatet skal godkendes af dirigenten.

UDVIKLINGSFORENINGEN

- skriftlig beretning

Foreningens formål er at medvirke til støtte af nyudvikling af produkter eller typeprodukter indenfor byggefagskooperationen eller områder, hvor byggefagskooperationen måtte have interesse i at medvirke til igangsættelse af nyudvikling indenfor den kooperative bevægelse.

Foreningen kan ligeledes støtte nye initiativer indenfor byggefagskooperationen, hvor de nye initiativer kan sammenlignes med fornævnte nyudvikling, ligesom foreningen kan yde støtte som anført efter bestyrelsens vedtagelse i det omfang, bestyrelsen skønner, at de nye initiativer, nyudvikling, m.m. er værdige til støtte.

Foreningen kan tillige finansiere undersøgelser, herunder markedsanalyse, projektforsøg, uddannelse, virksomhedsudvikling og -etablering samt tværfaglige projekter.

Bestyrelsen for Udviklingsforeningen består af seks medlemmer.

I henhold til vedtægterne § 5 konstituerer bestyrelsen sig selv.

Bestyrelsen har i perioden bestået af:

- Jon Buch, Christiansen og Essenbæk A/S, Glostrup, formand
- Mikael Jørgensen, Blitek A/S, Odense, næstformand
- Allan Bisgaard, TBS A/S, Skive
- Carsten Varneskov, A/S Boligbeton, Løsning
- John Holse Pedersen, BoligGruppen, Randers
- Leon Wagtmann, MC Malerforretning, Aarhus

Aktiviteter 2018

Kurset **”Kommunikation i rollen som projektleder”** blev afholdt marts, april og november 2018 i Middelfart. Og endnu et er planlagt til 1. kvartal 2019.

Kort fortalt: Kurset henvendte sig til bygge- og projektledere, hvor det er vigtigt at huske, at deres kommunikation og deres samspil med kunder og samarbejdspartnere er præget af, hvor forskellige vi selv, vores opgaver og faglige baggrunde er i en håndværksvirksomhed.

Det er derfor vigtigt, at man i sit daglige arbejde kender sig selv og ved, hvilken betydning ens kommunikation har i forhold til at få en god opgaveløsning. Derudover er det vigtigt, at man kender de juridiske spilleregler for aftaleindgåelser.

For det er vigtigt at huske, at når man arbejder med problemløsning, kommunikation, beslutningstagning og konflikthåndtering med en kunde, er det alfa og omega, at man ved, hvordan disse emner håndteres, så det lykkes.

På kurset ”Kommunikation i rollen som bygge- og projektleder” lærer man sin personlighedstype at kende på baggrund af en såkaldt JTI-profil, og man lærer, hvordan man med sin profil kan forhandle og løse konflikter i stedet for at have uoverensstemmelser, som ender i det rene juristeri.

Kurset var udviklet og afholdt af INNOVATOR v/ Jens Fisker Carlsbæk.

Introduktionskurset til AB 18 blev afholdt i Aarhus og Middelfart september 2018, Aalborg, Kolding og Aarhus oktober 2018 og i København november 2018 – alle kurser var udsolgt og en stor succes.

Kurset gav et indblik i alle de nye regler i AB18, samt hvilke regler der især har betydning for byggevirkksomheder. Især de ny regler om udførelsen af entreprisen, samt de nye tvisteregler blev gennemgået.

Kurset er udviklet af advokat Thomas Heintzelmann fra INTERLEX Advokater i Aarhus samt juridisk konsulent Lars Tolstrup, Kooperationen (medlem af AB-Udvalget).

Arbejdsmiljøledelse blev afholdt med succes og ”fuldt hus” i Middelfart september og oktober 2018.

Kurset bestod af tre moduler og havde til formål at give en inspirerende indflyvning til, hvorledes arbejdsmiljøet på byggepladsen kan forbedres gennem ledelse, arbejdet med holdninger og et udvalg af enkle værktøjer.

Der blev desuden stillet skarpt på de arbejdsmiljøregler, der skal medvirke til at forebygge ulykker og nedslidning samt givet inspiration og enkle værktøjer, der skal medvirke til at styrke den systematiske arbejdsmiljøindsats.

Underviser og udvikler af kurset er Ulrik Helledi, Managementkonsulent, Resultatlinien.

Reglerne ved vinterbyggeri blev udbudt som det sidste kursus i 2018 og afholdt i København og Aarhus i december måned og der blev afholdt et i Aalborg i januar 2019.

AB 18

AB18 trådte i kraft den 1. januar 2019 på baggrund af tre års udvalgsarbejde med mere end 100 dagsmøder m.v. Kooperationen deltog i udvalgsarbejdet og har dermed været med til at præge byggeriets aftaledokumenter, der vil være gældende fremover.

Kooperationen har siden offentliggørelsen den 21. juni 2018 afholdt seks **introduktionskurser** med mere end 200 deltagere og beskrevet flere af de nye regler i Nyhedsbrevet.

Der skal ikke være tvivl om, at den nye AB er meget omfattende. Dette skal blandt andet ses i lyset af, at man i forbindelse med udarbejdelsen af de nye regler har inddraget retspraksis på området såvel som f.eks. de enkelte organisationers standardforbehold nu er blevet integreret i den nye AB.

Derudover er det vigtigt at understrege, at AB 18 ikke gælder for aftaler, hvor bygherren er forbruger. For forbrugere gælder der nogle særlige ufravigelige forbrugerbeskyttelsesregler, jf. AB Forbruger fra 2008 der senest er revideret i juni 2012.

I den forbindelse kan det oplyses, at det er AB-Udvalgets opfattelse, at almene boligorganisationer ikke anses for at være forbrugere, uagtet at der foreligger voldgiftskendelser, der siger det modsatte. Hvis der trods dette sker det, at en entrepriseaftale med en forbruger indgås med aftale om at anvende AB 18, gælder AB 18 kun med de begrænsninger, der følger af de ufravigelige forbrugerbeskyttelsesregler.

Udover AB 18, ABT 18, ABR 18 og ABR18 Forenklet, findes også følgende aftaledokumenter:

AB 18 Forenklet:

Denne er udarbejdet med henblik på aftaler om arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed, hvor bygherren ikke er forbruger (der anvendes AB Forbruger) og hvor der er tale om en mindre eller enklere entreprise. Ved en "mindre" entreprise forstås, at bygge- og anlægsarbejdet er relativt enkelt i henseende til arbejdets omfang, tid og økonomi. At entreprisen er "enklere" betyder, at arbejdet er relativt enkelt i henseende til arbejdets karakter eller organisering.

Et bygge- og anlægsprojekts karakter og kompleksitet kan til tider gøre det nødvendigt og relevant at inddrage entreprenørens kompetencer eller give mulighed for "en gulerod" i form af økonomisk kompensation, hvis arbejdet er udført hurtigere end planlagt, eller der f.eks. ikke har været arbejdstsskader indenfor den pågældende entreprenørs entreprise.

På baggrund heraf er der udarbejdet fire appendikser;

APP Projektudvikling, APP Projektoptimering, APP Driftskrav og APP Incitamenter.

Hvis et eller flere appendikser skal anvendes, skal det fremgå af udbuddet.

APP Projektudvikling anvendes, hvor entreprenøren med sin udførelsesmæssige erfaring kan give rådgiveren relevante oplysninger om og kommentarer til forhold i forbindelse med de projekterede løsninger, herunder hvad løsningerne vil koste. Endvidere kan entreprenøren bedømme, om der findes hurtigere, bedre eller billigere måder at udføre løsningen på. Det vil derfor ofte have værdi for et byggeprojekt at få entreprenørens viden og kompetence ind allerede i projekteringsfasen.

APP Projektoptimering anvendes, hvor entreprenøren skal gennemgå det udbudte projekt med henblik på at fremkomme med forslag til optimering af projektet, inden udførelsen påbegyndes. Det skal understreges, at når entreprenøren under projektoptimeringen fremsætter optimeringsforslag, som bygherren implementerer, indebærer det ikke, at entreprenøren påtager sig projekteringen eller har risiko eller ansvar for forslaget.

Entreprenøren får en bonus af bygherren, hvis de fremkomne optimeringsforslag godkendes af bygherren, og dette medfører en økonomisk besparelse for bygherren.

APP Driftskrav anvendes, når det skal defineres, hvad bygherrens driftskrav indebærer, og hvorledes det måles, om kravet er opfyldt. Der kan eksempelvis fastsættes krav til en bygnings energiforbrug, et rensningsanlægs kapacitet eller et ventilationsanlægs kapacitet.

Bliver parterne uenige om, hvorvidt et driftskrav er opfyldt eller ej, kan en part anmode om hurtig afgørelse, hvor Voldgiftsnævnet udpeger en opmand til at træffe en afgørelse.

APP Incitamenter anvendes, når parterne f.eks. tilskyndes til at opnå besparelser, aflevere rettidigt og mangelfrit eller til at fastholde nøglemedarbejdere til gavn for alle parter. Incitamenter kan være bonus ved ubrugt afsætning til uforudsete udgifter, bonus ved besparelser, bonus ved mangelfri aflevering til aftalt tid, bonus ved mangelfri aflevering tidligere end aftalt, bonus ved fastholdelse af nøglemedarbejder eller bonus ved ingen arbejdsskader.

Bortfald af Standardforbehold – nu indeholdt i AB 18

Kooperationens Standardforbehold var indtil årtusindskiftet en fast bestanddel af de tilbud, vore medlemmer afgav. Dette blev der dog sat en stopper for i december 2000, idet Konkurrencestyrelsen så på den forpligtelse som brancheorganisationerne pålagde deres medlemmer, nemlig at anvende standardforbeholdene ved tilbudsgivning.

Konkurrencestyrelsen kom frem til, at det indebar en betydelig konkurrencebegrænsning, såfremt standardforbeholdene var obligatoriske ved tilbudsgivningen, og Konkurrencestyrelsen pålagde derfor de brancheorganisationer, der havde obligatoriske standardforbehold, at de skulle ophæve pligten for medlemsvirksomhederne til at tage standardforbehold ved enhver tilbudsgivning.

Det blev således frivilligt, om man ville anvende dem eller ej, men samtidig har det ved alle former for offentlige udbud siden år 2000 været fast praksis, at det er i strid med ligebehandlingsprincippet, hvis de anvendes, idet standardforbeholdene ofte vedrører grundlæggende elementer. Og dette fører til at ens tilbud er ukonditionsmæssigt.

Den vigtigste dom vedr. standardforbehold er en højesteretsdom fra 2011, der omhandler Amager Strandpark I/S. I sagen havde den vindende tilbudsgiver taget Dansk Byggeris Standardforbehold (der havde samme indhold som Kooperationens standardforbehold). Forbeholdet indeholdt blandt andet bestemmelser om udgifter til snerydning m.v., og at der skulle betales særskilt for disse ydelser. Gjorde bygherren ikke det, havde entreprenøren ret til tidsfristforlængelse og i visse tilfælde betaling af stilstandsomkostninger.

Højesteret kom frem til, at et sådan forbehold var i strid med de grundlæggende betingelser i udbudsbetingelserne, og Amager Strandpark I/S var forpligtet til at se bort fra tilbuddet.

Som en naturlig følge af at standardforbeholdet ikke har kunnet anvendes i meget lang tid, er alle de bestemmelser, der er i Kooperationens Standardforbehold, nu indeholdt i AB 18.

Punkt 1 (AB er gældende) er nu indeholdt i § 1

Punkt 2 (stikledninger m.v.) fremgår af § 15

Punkt 3 (bygherrens sikkerhedsstillelse) fremgår af § 10

Punkt 4 (med forsikret) fremgår af § 11

Punkt 5 (vinterforanstaltninger m.v.) fremgår af § 5

Punkt 6 (indeksregulering m.v.) fremgår af §§ 34 & 35

Punkt 7 (materialelegenskaber) fremgår af § 12 og § 47 og endelig

Punkt 8 (hindringer m.v.) af § 26.

Tvisteløsning

Reglerne om tvisteløsning indeholder navnlig to væsentlige ændringer.

Den første er, at der tilføjes et nyt tvisteløsningsinstrument, *hurtig afgørelse*. Denne ordning er

inspireret dels af reglerne om sagkyndig beslutning om sikkerhedsstillelse, dels af systemer for hurtig, enkel og bindende tvisteløsning med mulighed for anke, som det også kendes i andre lande.

Ordningen er tænkt anvendt navnlig ved tvister om ændringer, herunder konsekvenser for tid og pris og tvister om prisregulering, tilbagehold og modregning samt andre tvister om relativt mindre værdier. I disse tilfælde er der behov for en tvisteløsning, der er hurtig og billig. Afgørelserne træffes på skriftligt grundlag efter en kort skriftlig forberedelse. Der er mulighed for besigtigelse, men ikke for syn og skøn.

En *hurtig afgørelse* er bindende, og den er endelig, medmindre den indbringes for voldgift inden otte uger. En *hurtig afgørelse* er en voldgiftsavgørelse, selv om betegnelsen *hurtig afgørelse* er valgt for at adskille denne form for tvisteløsning fra traditionel voldgiftsbehandling. Der er tale om et nyt instrument, der har baggrund i, at voldgiftssager tager tid og er omkostningstunge – ikke mindst, når der også indgår syn og skøn.

Det andet punkt, hvor der sker væsentlige ændringer, er indførelsen af en løsningstrappe. Den indebærer bl.a., at parterne først skal søge tvisten løst ved forhandling på to niveauer; projektledere og ledelsesrepræsentanter. Parterne har pligt til at møde op til og deltage i et kort forhandlingsforløb på begge niveauer.

Adgangen til voldgift er spærret i tre uger efter en resultatløs forhandling. I mellemtiden kan hver af parterne gå til mægling, mediation eller *hurtig afgørelse*. Mægling og mediation indebærer pligt for parterne til at møde op til og deltage i et kort forløb med henblik på en forligsmæssig løsning under bistand af en tredjemand, mægleren eller mediatoren.

Det er udvalgets opfattelse, at både den tvungne forhandling samt mægling og mediation indebærer forhandlinger, der foreløbigt afbryder forældelse. Det er erfaringen fra andre lande, at både mægling og mediation ofte resulterer i forlig. Også disse tvisteløsninger er meget billigere og meget hurtigere end voldgift.

Ud over disse to nyskabelser har udvalget drøftet, om man skulle fastholde ordningen med institutionel voldgift ved Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed, og nået frem til, at det skal man.

Institutionel voldgift har været den almindelige ordning siden 1927. I tvister inden for bygge- og anlæg er det meget hyppigt, at der er mere end to parter.

Der kan være tilfælde, hvor en entreprenør har anlagt sag mod bygherren om betaling for ekstraarbejder, og bygherren som svar rejser modkrav for mangler og samtidig inddrager sin rådgiver som medansvarlig, hvorefter entreprenøren inddrager en underentreprenør og rådgiveren en underrådgiver.

Uanset om et sådant flerpartsforhold er aktuelt allerede ved sagsanlægget eller som i eksemplet først etableres efterfølgende, passer det meget dårligt med et system med partsudpegning af dommere ved sagens anlæg.

Udvalget ønsker derfor at fastholde institutionel voldgift, hvor det er institutionen og ikke parterne, der udpeger voldgiftsdommerne.

Behovet for forankring ved en tvisteløsningsinstitution er yderligere øget med de nye muligheder for tvisteløsning. Ved mediation, mægling og hurtig afgørelse vil der ofte være behov for at udpege kyndige teknikere frem for jurister, og det skaber behov for en professionel institution, der kan vejlede de pågældende, f.eks. hvis der opstår processuelle tvivlsspørgsmål under sagsbehandlingen.

Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed har siden oprettelsen i 1972 været den institution, hvor man har forankret både voldgift og syn og skøn og senere også sagkyndige beslutninger om sikkerhed. Voldgiftsnævnet blev nedsat af Ressortministeriet med netop denne opgave for øje. Det er en selvejende institution med en statut tiltrådt af Ressortministeriet. Voldgiftsnævnets bestyrelse er sammensat efter indstilling fra offentlige myndigheder og byggeriets organisationer og repræsenterer derved de virksomheder, der som bygherrer, entreprenører og rådgivere er dem, der er parter i konkrete tvister.

Dermed bliver brugerne af tvisteløsning også dem, der forestår tilrettelæggelsen af og bistanden til den praktiske afvikling af tvisteløsninger med en afbalanceret varetagelse af alle involverede interesser.

Fagretlige sager, hvor byggevirksomheder var involveret

Der har i 2018 været i alt syv fagretslige sager på byggeriets område, som ikke er blevet løst lokalt. Sagerne fordeler sig med to sager om opgørelse af akkord, en sag om opsigelse i akkord, en sag om arbejdsmiljø, en sag med krav om tillæg, en sag om afskedigelse, og en sag om underbetaling hos underentreprenør (48 timers møde). Det lille antal sager skal ses på baggrund af, at en del sager løses lokalt ved en drøftelse mellem parterne.

Kooperationen modtager en del spørgsmål pr. mail eller telefon fra medlemsvirksomheder på byggeriets område. Kooperationens rådgivning omfatter en bred vifte af emner, herunder arbejdsmiljøloven, akkorder, de særlige regler for lærlinge, afskedigelser og spørgsmål til sygedagpengelovens regler.

I november 2018 afholdt Kooperationen 2 kursusdage under overskriften **"Personalejura for praktikere"**. Kurset var godt besøgt af personaleansvarlige fra Udviklingsforeningens medlemsvirksomheder.

Ændringer i udbudsloven

Regeringen fremsatte et lovforslag i efteråret 2018 om ændring af udbudsloven.

Forslaget indeholder to nye pligter for udbyder:

- Pligt til at beskrive alle dele af evalueringsmodellen i udbudsmaterialet.
- Pligt til at adskille vurderingen af opfyldelse af kvalitative kriterier fra vurderingen af kriteriet "pris" ved bygge- og anlægskontrakter fra 350.000.000 kr. excl. moms.

Baggrunden for den foreslåede ændring skyldes, at Klagenævnet for Udbud i en kendelse fra 2017 fastslog, at udbyder ikke har en pligt til at beskrive alle dele af evalueringsmetoden i udbudsmaterialet.

Med den foreslåede ændring bliver det således en pligt for udbyder til at holde vurderingen af priskriteriet adskilt fra vurderingen af de kvalitative kriterier, dvs. at udbyder først skal vurdere, hvordan tilbuddene opfylder de kvalitative kriterier, forud for at udbyder opnår kendskab til den tilbudte pris. Deraf navnet ”to-kuvert systemet”.

Teknisk set sker dette ved at tilbud skal afgives ved at uploade separate dokumenter i udbyders elektroniske udbudssystem, og at systemet teknisk sikrer, at dokumentet med de tilbudte priser ikke kan åbnes, før kvalitetsvurderingen er gennemført.

Ændringerne skal træde i kraft den 1. juli 2019.

MgO afgørelse II

Modsat resultatet i den første MgO-prøvesag fra juni 2017 blev hovedentreprenøren fundet ansvarlig for anvendelsen af MgO-pladerne i afgørelse nummer to.

Voldgiftsretten lagde nemlig til grund, at hovedentreprenøren have udnyttet sin mulighed for frit materialevalg til at ændre materialet fra vindgips til MgO-plader, og at totalrådgiver på bygherrens vegne godkendte anvendelsen af MgO-pladerne, idet totalrådgiveren ikke havde indvendinger mod det foretagne valg. Den foretagne godkendelse kunne dog ikke sidestilles med, at der var sket en projektændring således, at anvendelse af MgO-plader var foreskrevet af bygherren.

På den baggrund udtalte voldgiftsretten, at der ikke var ”.. grundlag for at fravige udgangspunktet om, at [hovedentreprenøren] har et mangelsansvar for valget af de uegnede MgO-plader, uanset at [hovedentreprenøren] ikke kendte eller burde kende problemet, og voldgiftsretten finder derfor, at [hovedentreprenøren] har pådraget sig et ansvar over for [klager]”. På grundlag af de betragtninger der fremgår af kendelsen, kan der afgives følgende bud på den fremtidige stillingtagen til MgO-sager med forskellige faktiske omstændigheder:

Der er i henhold til MgO-kendelsen to centrale tidspunkter: BYG-ERFA-blad (21) af 27.12.2013 og advarslerne i marts 2015 og dermed tre relevante perioder: 2010 - ultimo 2013, 2014 – marts 2015 og efter marts 2015.

Fonden BYG-ERFA har påpeget, at BYG-ERFA-bladet af 27.12.2013 ikke indeholder nogen anbefaling af brugen af MgO-plader, men de nævnes som anvendelige som vindspærreplader uden nogen advarsel om fugtfølsomhed, selv om det pågældende BYG-ERFA blad havde til formål at forhindre fugtskader i byggeperioden.

Formålet med BYG-ERFA er erfaringsformidling med henblik på at forebygge byggeskader, og byggeriets parter har derfor i 2014 og indtil marts 2015 været berettiget til at forudsætte, at MgO-pladerne var et materiale, hvis anvendelse var almindelig accepteret i fagkredse.

Denne konstatering medfører sandsynligvis, at det i 2014 og indtil marts 2015 var ansvarsfrit for entreprenører at anvende og for de projekterende at foreskrive MgO-pladerne; der var tale om en bygherrerisiko (»byggetidens viden«).

For tiden før ultimo 2013 var det i henhold til kendelsen ansvarsfrit for entreprenøren at anvende MgO-pladerne, såfremt de var foreskrevet i projektet, men hvis entreprenøren i denne periode

selv traf beslutning om brugen (frit materialevalg), er entreprenøren ansvarlig, medmindre han i medfør af AB 92/ABT 93 har underrettet bygherren (rådgiverne) og på et korrekt grundlag sikret sig godkendelse.

I samme periode, altså indtil udgangen af 2013, var det ansvarspådragende for den projektansvarlige (den projekterende rådgiver eller totalentreprenøren) at foreskrive eller godkende anvendelse af MgO-plader, medmindre bygherren på fyldestgørende måde blev underrettet og ikke modsatte sig anvendelse.

Efter marts 2015 er det som udgangspunkt ansvarspådragende for entreprenøren at anvende MgO-plader uden godkendelse, også selv om de er blevet foreskrevet, og det er ligeledes ansvarspådragende for de projekterende at foreskrive eller godkende anvendelsen af MgO-plader, medmindre bygherrens godkendelse (på et informeret grundlag) er blevet indhentet.

Bygherren bærer med andre ord risikoen, når han før ultimo 2013 er blevet fyldestgørende underrettet og ikke har modsat sig anvendelsen, når pladerne er foreskrevet og anvendt i 2014 og indtil marts 2015, samt når han efter marts 2015 på et informeret grundlag har truffet beslutningen om anvendelse.

Der afventes yderligere fire afgørelser om MgO-pladerne.

Konsortier

I sidste Årsberetning blev "Vejstribesagen" omtalt. Kort fortalt gik sagen ud på, at Eurostar Danmark A/S og LKF Vejmarkering havde etableret et konsortium og herigennem afgav konsortiet et samlet tilbud på tre delaftaler.

Konsortiet vandt udbuddet, som en af de andre tilbudsgivere dog ikke ville acceptere og derfor klagede til Konkurrence - og Forbrugerstyrelsen. Både Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrencerådet kom frem til, at det pågældende konsortium var en konkurrencebegrænsende aftale, og Konkurrencerådet gik så langt som til at sidestille aftalen med en aftale om priskoordinering og markedsdeling.

Afgørende for de to afgørelser var, at de to deltagere i konsortiet hver for sig som minimum kunne have budt på minimum én af aftalerne, idet de var konkurrenter. Siden da har denne afgørelse gjort det usikkert for virksomheder at deltage i konsortier. Særligt mindre firmaer er blevet begrænset i deres handlefrihed, idet de efter myndighedernes praksis ikke må indgå samarbejder for at byde på en samlet opgave, hvis de isoleret set er i stand til at byde på en delaftale.

Derudover har enhver virksomhed inden indgåelse af konsortiesamarbejde måtte overveje, om den objektivt set havde mulighed for at udvide sin virksomhed og derved opnå den fornødne kapacitet til at byde på opgaven.

Efter konkurrencemyndighedernes opfattelse har det ikke tidligere skullet indgå i virksomhedens overvejelser, om virksomheden havde forretningsmæssigt incitament til at udvide, men blot om det objektivt var muligt, og virksomheder har således måtte undgå at byde på opgaver, hvis de kunne, men ikke ville udvide deres forretning.

For en kort stund ændrede Sø- og Handelsretten i september 2018 dog denne praksis fra konkurrencemyndighedernes side. Retten afgjorde nemlig, at det pågældende konsortium ikke havde overtrådt konkurrenceloven ved at byde som et konsortium. Retten lagde især vægt på, at selvom det enkelte firma havde kapacitet til at byde på enkelt-distrikter, kunne man ikke afskære et konsortium som det foreliggende på at afgive et samlet bud på alle distrikter.

Glæden ved denne afgørelse blev dog ganske kort! Få dage efter dommen meddelte Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at de vil søge dommen indbragt for Højesteret ...

Flere konkurser i byggebranchen

I første halvår af 2018 gik 468 bygge- og anlægsfirmaer konkurs – knap 30 % mere end i første halvår af 2017!

Baggrunden for de mange konkurser skyldes blandt andet, at nogle virksomheder har svært ved at jonglere mellem flere opgaver og samtidig tjene penge. De små firmaer får simpelthen for travlt med for meget, og det at åbne en virksomhed er ikke ensbetydende med, at man kan drive en virksomhed ordentligt.

Kartelsager

Også i 2018 har der været flere kartelsager blandt andet i Holbæk Retskreds. Syv virksomheder var tiltalt og den første dom faldt i september måned 2018.

En 76-årig tidligere indehaver af et enkeltmands nedrivningsfirma blev idømt en bøde på 100.000 kr. for overtrædelse af konkurrenceloven ved i forbindelse med en nedrivningsentreprise, der var sat i udbud, at have modtaget en konkurrents tilbud og derpå ladet sin virksomhed afgive tilbud.

Retten fandt dog ikke, at der også skulle idømmes en fængselsstraf, idet der var tale om et enkeltstående tilfælde, hvor den 76-årige ikke havde opnået en økonomisk gevinst eller haft udsigt hertil. Dommen er efterfølgende anket til Landsretten.

Aktindsigt i udbud

I 2018 har flere af Udviklingsforeningens medlemmer oplevet, at der er blevet rettet henvendelse fra en offentlig udbyder – f.eks. en kommune – idet der er blevet begæret aktindsigt i de indkomne tilbud.

En anmodning om aktindsigt kan komme fra såvel tilbudsgivere, der har deltaget i udbud, som fra udenforstående. Hvis der er tale om, at anmodningen kommer fra en anden tilbudsgiver, er baggrunden ofte den, at den pågældende ikke er blevet tildelt kontrakten og derfor ønsker at undersøge, om tildelingen er sket til den rette tilbudsgiver. Det kan også skyldes, at den pågældende tilbudsgiver fremadrettet ønsker at gøre egne tilbud bedre ved at sammenligne sit tilbud med andre tilbudsgivere.

Kravet om indsigt i et udbudsmateriale kan give store problemer for den enkelte tilbudsgiver, da en konkurrent således måske får indsigt i ens tilbud, og hvordan man eventuelt har prissat dette og hint. Med andre ord: Angsten for, at konkurrenterne via aktindsigt får indblik i tilbud og dermed

muligheden for, at konkurrenterne kopierer ens udregning i andre udbud eller opgaver, er forståelig.

Udbudsloven regulerer ikke aktindsigt i udbud. Men angsten for, at ens fortrolige beregninger bliver udleveret skal man ikke have, idet det fremgår helt klart af udbudsloven, at en udbyder, medmindre det står i en anden lov, ikke må udlevere fortrolige oplysninger, som en tilbudsgiver har afgivet i forbindelse med et udbud.

Men, selvfølgelig er der love, der gælder i de tilfælde, hvor der er ønske om aktindsigt i en udbudssag, og det er offentlighedsloven. Offentlighedsloven giver enhver ret til aktindsigt, og dermed kan alle få aktindsigt i det materiale og alle de dokumenter, der er knyttet til et udbud, hvor udbyder er omfattet af offentlighedsloven.

Men der er dog undtagelser for, hvad der ikke kan kræves aktindsigt i og det gælder interne dokumenter, brevveksling med sagkyndige til brug for en retssag, eller en overvejelse af, om en retssag skal føres, og endelig kan der som udgangspunkt ikke kræves aktindsigt vedrørende oplysninger i et tilbud om tekniske indretninger og drifts- eller forretningsforhold, der er af væsentlig økonomisk betydning for virksomheden.

Hvis en kommune anmoder en tilbudsgiver om aktindsigt, er det kommunen, der afgør, hvilke oplysninger i tilbuddet, der eventuelt skal undtages fra aktindsigt. Dog har tilbudsgiver, der anmodes om aktindsigt hos, altid mulighed for at konkretisere, hvilke oplysninger i hans tilbud, der efter hans mening bør undtages for aktindsigt.

For så vidt angår aktindsigt i en tilbudsgivers priser, viser praksis fra Klagenævnet for Udbud, at udbyder ofte kan undtage delpriser i et tilbud fra aktindsigt.

For så vidt angår aktindsigt i de såkaldte evalueringstekniske delpriser, det kan f.eks. være de individuelle vægtninger af de tilbudte delpriser, er disse som udgangspunkt ikke undtaget for aktindsigt. Dog skal udbyder her være opmærksom på, at det kan have stor økonomisk skadevirkning for tilbudsgiver, hvis det gennem en evalueringsteknisk totalpris er let at gennemskue delpriser.

Sidst, men ikke mindst, kan den tilbudsgiver, hvis tilbud, der er givet aktindsigt i af udbyder på trods af ens indsigelser, klage til Ankestyrelsen, idet Klagenævnet for Udbud ikke har kompetence til at træffe afgørelse.

”Kan vi klare det uden regning?”

I en nylig undersøgelse fra Rockwool Fondens Forskningsenhed, fremgår det, at det sorte arbejde i Danmark, der ellers er dalet støt i årtier, har gjort et solidt comeback. Skattesnyderiet er så kraftigt, at det nu udgør 2,2% af det danske BNP, eller omkring 47 milliarder kroner. Det er 12 milliarder kroner mere end i 2016.

Den store stigning i skattesnyderiet skyldes ikke, at flere danskere arbejder sort. Andelen af danskere, der skjuler deres arbejde for skattevæsenet, er faldet en anelse.

Til gengæld lægger de danskere, der arbejder sort, mange flere måneskins-timer ind i kalenderen, end de plejer. I 2017 arbejdede de i snit 2 timer og 44 minutter sort hver uge. Der er over 45 minutter mere end året før, hvor gennemsnittet lå på lige under to timer.

Baggrunden for stigningen i det sorte arbejde skyldes blandt andet ifølge Rockwool Fondens Forskningsenhed:

- Længere ventetid hos travle håndværksfirmaer, hvilket gør at den normale hvide efterspørgsel ryger over på det sorte marked
- SKATs kontrolindsats overfor sort arbejde sejler
- Boligjobordningen er blevet indsnævret, så der er skattefradrag for færre håndværkeropgaver

Projektdirektør fyret efter udbudsfusk

Efter en omfattende sag om ulovlig forskelsbehandling af byggekonsortier blev projektdirektøren på milliardprojektet Ny Bispebjerg Hospital fyret primo januar 2018. Baggrunden for fyringen var en sønderlemmende kritik fra Klagenævnet for Udbud, der fastslog, at der fandt forskelsbehandling sted under udvælgelsesprocessen.

Et konsortium med KHR Arkitekter i spidsen vandt for næsen af blandt andre C.F. Møllers Tegnastue. Tegnastuen krævede efterfølgende en erstatning på 67,4 millioner kroner.

Sagen drejede sig om, at såvel Ny Bispebjerg Hospitals projektdirektør, som hospitalets byggechef snød på vægten, da opgaven med at tegne et nyt akuthus til 1,6 mia. kr. blev givet til et konsortium med firmaet KHR Arkitekter i spidsen.

De to topchefer havde tidligt i udbudsprocessen taget stilling til, at de ønskede, at KHR Arkitekter vandt udbuddet og favoriserede flere gange senere konsortiet og handlede dermed usagligt og i strid med udbudsreglerne.

Klagenævnet rettede i sin kendelse en sønderlemmende kritik af særligt projektdirektøren for at have handlet »åbenbart usagligt« og i strid med udbudsreglerne ved blandt andet at presse bygherrerådgiverne til at ændre pointgivning, så et konsortium med KHR Arkitekter i spidsen rykkede fra sidstepladsen til førstepladsen, og dermed vandt opgaven. Klagenævnet kaldte endvidere forløbet »særdeles påfaldende«. Og derefter fyrede Region Hovedstaden såvel projektdirektøren som byggechefen på Ny Bispebjerg Hospital.

Efterfølgende fik C.F. Møllers Tegnastue en forligsmæssig erstatning på 14 mio. kr. – 50 mio. kr. mindre, end man havde forlangt, og et konsortium med COWI i spidsen fik 2,5 mio. kr. i forligsmæssig erstatning.

Byggeriet i 2018

Finansloven for 2018 indeholdt blandt andet en udvidelse af den vestfynske motorvej, en udvidelse af E45 fra Skanderborg og til Aarhus, og havneudvidelser i Tårs og på Ærø. Dertil kommer en eventuel Femern tunnel, der dog lader vente på sig, idet de mere end 12.600 tyske indsigelser med mere end 25.000 spørgsmål til projektet endnu ikke er færdigbehandlet.

Forventninger til boligbyggeriet i 2018 blev allerede indfriet efter 1. kvartal 2018, idet 30.000 enheder blev påbegyndt, hvor der i samme kvartal i 2017 var 27.500 enheder påbegyndt. Baggrunden for stigningen i boligbyggeriet skyldes blandt andet, at flere gerne vil bo i storbyerne, kombineret med at der er masser af kapital, der søger ind i ejendomsinvesteringer.

Manglen på arbejdskraft var også i 2018 et problem selvom branchen med stor dygtighed har formået at tage imod for eksempel flygtninge og langvarigt ledige. Men også disse ressourcer er begrænsede og derfor står og falder en fortsat stigende aktivitet med, at man er i stand til at rekruttere arbejdskraft fra udlandet.

Hele 44 % af stigningen i beskæftigelsen siden 2013 kommer fra udenlandsk arbejdskraft. Dertil kommer, at aldrig har så mange danskere været i arbejde. 2.760.000 personer er beskæftiget for tiden. Bag denne flotte beskæftigelse ligger også, at rigtig mange arbejder på deltid. 25 % af de beskæftigede er på deltid.

Også det offentlige byggeri står til vækst, og kommunerne har i 2018 haft et incitament til at sætte gang i alment boligbyggeri, fordi de i 2018 kun skulle bidrage med 10 % af grundkapitalindskuddet. I 2019 – altså i år – hedder det 14 % af grundkapitalindskuddet.

Byggebeskæftigelsen i 2018 landede på 171.500 – stadigvæk et stykke under toppen på 189.500 i 2007.

Med dette byggeboom kan det dog samtidig undre en, at f.eks. store entreprenørvirksomheder som NCC og MT Højgård forventer underskud på flere hundrede millioner kroner.

Hvor er Stadsarkitekten for Københavns Kommune?

I 2018 var der i København en hed debat om de mange nye højhuse, som er planlagt – i dag findes der i København 59 høje huse på 28 meter eller derover. 12 højhuse er under opførelse, yderligere 37 er blåstemplet gennem vedtagne lokalplaner, og flere er under forberedelse.

Byggeriet på Postgrunden i København, hvor Danica står for 11 højhuse mellem 28 meter og 115 meter, er et eksempel på, at en Stadsarkitekt sagde fra tillige med kommunens Teknik- og Miljøudvalg. Danica gjorde så nogle af højhusene smallere, men fastholdt den samlede bebyggelsesprocent som et afgørende krav for, at man overhovedet ønskede at gå videre med projektet. Det krav ønskede Teknik – og Miljøudvalget i kommunen at afvise. Og stemmerne stod 5-5. Flertallet i kommunens Økonomiudvalg accepterede dog Danicas krav med stemmerne 29-24.

Den endelige beslutning er naturligvis politisk, men Københavns Kommune har en særegen styreform. Det overordnede planarbejde ligger nemlig i Økonomiforvaltningen, som hører direkte under Overborgmesteren, og her er der ansat en planchef.

Stadsarkitekten derimod er placeret i Teknik- og Miljøforvaltningen og dermed under en anden borgmester, og dermed har Stadsarkitekten ikke nogen formel rolle i den overordnede udvikling af landets hovedstad ... en ærgerlig situation, er der mange, der siger om denne struktur i Danmarks hovedstad.

København Kommune har igen broproblemer

Det er ikke let at bygge broer over Københavns havneløb. "Inderhavnsbroen" - kendt som kyssebroen - blev plaget af fejlkonstruktioner og entreprenørkonkurs, som vi også omtalte i 2017 årsberetningen.

At det ikke er let for Københavns Kommune at bygge broer, viste sig igen i sommeren 2018 med den kommende "Lille Langebro", der blev ramt af et voldsomt uheld. Der skete nemlig det, at da de fire brofag til "Lille Langebro" blev lastet på en pram hos Hollandia BV i Schaardijk, Rotterdam, knækkede kranen desværre og tabte et af brofagene ned over et andet, der allerede var placeret på transportprammen. Uheldet betød, at brofagene ikke blev sejlet til København og monteret på bropillerne, som først planlagt.

Hændelsen beskrives som "sort uheld", der sandsynligvis skyldes en fejl på kranen. To brofag er totalskadede og skal bygges fra bunden igen. Hvornår, broen kan blive færdig, er uvist. Men det oplyses, at det tager mere end et år at bygge de nu totalskadede brofag. Dermed blev broen ikke som ventet færdig i efteråret 2018, hvor den skulle forbinde Christianshavn og Blox, der er den nye markante bygning for enden af Vester Voldgade i København.

/LT

RI
Skagensgade 1
2630 Taastrup
P: +45 43 50 50 50
CVR-nr. 53 37 19 14
W: www.ri.dk

Udviklingsforeningen

Årsrapport for 2018

Reventlowsgade 14, 2.th.
1651 København V
CVR-nr. 11 64 19 97

Indholdsfortegnelse

Foreningsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Anvendt regnskabspraksis	6
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december	8
Balance 31. december	9
Noter til årsrapporten	10

Foreningsoplysninger

Foreningen

Udviklingsforeningen
Reventlowsgade 14, 2.th.
1651 København V

Telefon: 33 55 77 30
Telefax: 33 21 21 30
Hjemmeside: www.kooperationen.dk
E-mail: kontakt@kooperationen.dk

CVR-nr.: 11 64 19 97
Regnskabsår: 1. januar - 31. december
Hjemsted: København

Bestyrelse

Jon Buch, formand
Mikael Jørgensen
John Holse Pedersen
Carsten Varneskov
Leon Wagtman
Allan Bisgaard

Daglig ledelse

Susanne Westhausen, direktør

Revision

Ri Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Skagensgade 1
2630 Taastrup

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og daglig ledelse har dags dato aflagt årsrapporten for 1. januar - 31. december 2018 for Udviklingsforeningen.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Årsrapporten indstilles til Udviklingsforeningens årsmødes godkendelse.

København, den 24. januar 2019

Direktion

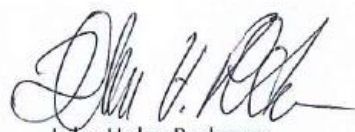
Susanne Westhausen
direktør

Bestyrelse

Jon Buch
formand

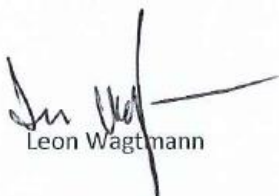
Mikael Jørgensen

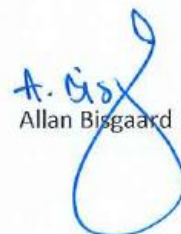
John Holse Pedersen

Carsten Varneskov

Leon Wagtmann

Allan Bisgaard

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i Udviklingsforeningen

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Udviklingsforeningen for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at opløse foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes.

Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften.

Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion.

Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

København, den 24. januar 2019

Ri Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
CVR-nr. 53 37 19 14

Martin Sørensen
statsautoriseret revisor

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Udviklingsforeningen for 2018 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse A-virksomhed.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Resultatopgørelsen

Kontingentindtægt

Kontingentindtægten består af det for året forfaldne kontingent.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger samt realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer.

Foreningsskat og udskudt foreningsskat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser.

Balancen

Finansielle anlægsaktiver

Obligationer måles til kursværdi 31. december. Realiserede og urealiserede kurstab og -gevinster indregnes i resultatopgørelsen.

Aktier og anparter måles til indre værdi ifølge senest aflagte årsregnskab. Selskaber med pari værdiprincip optages til kurs 100.

Uddelinger

De foretagne uddelinger resultatføres i det år de uddeles. Allerede vedtagne, men endnu ikke udbetalte uddelinger resultatføres i det år de vedtages.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til nominal værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Anvendt regnskabspraksis

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

Note	2018 kr.	2017 t.kr.
Kontingentindtægt	105.520	102
Indskud fra brancheforeninger	0	0
Administrationsomkostninger og møder	-344.906	-290
Kontingent til Kooperationen	-165.548	-160
Projekter	-863.024	-214
Studierejse	-303.928	-512
Resultat af ordinær primær drift	-1.571.886	-1.074
1 Finansielle poster	532.718	829
Resultat før uddelinger og skat	-1.039.168	-245
Vedtægtsmæssige uddelinger	0	0
Foreningsskat	0	0
Årets resultat	-1.039.168	-245
Forslag til resultatdisponering:		
Overført fra egenkapitalen	-1.039.168	-245
	-1.039.168	-245

Balance 31. december

Note		2018 kr.	2017 t.kr.
	Aktiver		
	Obligationer	11.074.848	12.315
2	Aktier og anparter	4.778.684	4.268
	Finansielle anlægsaktiver	15.853.532	16.583
	Anlægsaktiver i alt		16.583
	Tilgodehavender	79.530	60
	Periodeafgrænsningsposter	101.104	0
	Tilgodehavender	180.634	60
	Likvide beholdninger	32.815	452
	Omsætningsaktiver i alt	213.449	512
	Aktiver i alt	16.066.981	17.095
	Passiver		
3	Egenkapital	16.024.658	17.064
	Egenkapital	16.024.658	17.064
	Mellemregning, Kooperationen	2.573	1
	Kreditorer	39.750	30
	Kortfristede gældsforpligtelser	42.323	31
	Passiver i alt	16.066.981	17.095

Noter til årsrapporten

	2018 kr.	2017 t.kr.
Note 1. Finansielle poster		
Kursregulering, kapitalandele og obligationer	-78.103	323
Udbytter	476.095	372
Renteindtægter netto	134.726	134
	532.718	829
Note 2. Kapitalandele		
Kostpris 1. januar	1.189.167	1.189
Tilgang	0	0
Afgang	0	0
Kostpris 31. december	1.189.167	1.189
Opskrivninger 1. januar		2.665
Afgang	3.078.534	0
Tilgang	510.983	414
Opskrivninger 31. december	3.589.517	3.079
Nedskrivninger 1. januar	0	0
Afgang	0	0
Nedskrivninger	0	0
Nedskrivninger 31. december	0	0
Bogført værdi 31. december	4.778.684	4.268
Note 3. Egenkapital		
Egenkapital 1. januar	17.063.826	17.309
Overført fra årets resultat	-1.039.168	-245
	16.024.658	17.064

FASTSÆTTELSE AF KONTINGENT FOR 2020

Det foreslås at der også for 2020 opkræves et grundkontingent på 1.500 kr. pr. virksomhed og 50 kr. pr. medarbejder, dog maksimalt 10.000 kr.

Kontingentet opkræves ultimo 1. kvartal 2020, på baggrund af oplysninger fra ATP om antallet af ansatte i det foregående år. Disse oplysninger indhentes i forvejen i forbindelse med virksomhedernes medlemskab af Koop-Barsel.

VALG AF BESTYRELSESMEDLEMMER

Bestyrelsen foreslår genvalg af:

- Jon Buch, Christiansen & Essenbæk A/S
- John Holse Pedersen, Boliggruppen, Randers
- Allan Bisgaard, TBS A/S, Skive

